

ACC. N:R M. 14445:1-12.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Halland Upptecknare: Amanda Persson, Knäred
Härad: Höls Berättare: "
Socken: Knäred Berättarens yrke: småbrukshustru
Uppteckningsår: 1958 Född år 1877 i Knäred

Gudstjänst och nattvardsgång, m.m. s. 1-12. LUF 107

M. 14445.

Halland
Höks hd
Knäred sn
1958..

uppt. Amanda Persson, Knäred
ber. d:o
yrke: småbrukarhustru
född 1877 i Knäred

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

prov

Gäuder nu om det uppteckningar och annan lita
behållt ifall det är värt något.

Gäud i fler frägeliter åtminstone inte nu jag har
att jag skall bevara vid tillfälle.

Carl Svensson som jag vännit som berättare var
min gamle farfar som hade undantag i mitt
föräldrahem i 40 år och det är det man rätt och
rädda om för oss barn som jag med mitt gäda
minne nu upptecknar.

Blenhered Knäred den 8/5 1958

Amanda Persson

Om Guds tjänst i Thieels statskyrka
Guds tjänsten började var söndag kl. 10 endast
julelagen började måssan kl. 6 på morgonen.
I första tiden tror jag folk var mycket
kyrkosammare än nu. Fastän de flesta gick gå
en och annan kunde egde på härt och i så fall
kunde till kyrkan men de flesta gick en del hade
lång väg till Thieels församling i vidhufvud
från flera byar hade de hela milen att gå.

Guds tjänsten varade även längre än nu i samma
beställe prästen predikade antingen det var vinde
eller snö. Det var värt på vintern innan det
var skedning i kyrkan. Både unga och gamla
hölls att till kyrkan även barnen fick följa med.
Någon söndags skola för barnen var det på aldrig
före i tiden det är först på senare tiden söndags-
skolan har börjat.

När en kyrkling så sedan var det brukligt att
 bland gå till kyrkan i en grannviken för att
 höra en bra präst där men så var det en
 präst som ibland predikade, var det var inte
 så bra. En gång en söndag de kom dit och
 frälde att det var den prästliga kyrkherden
 som skulle predika där men så var det prästen
 som kom. När kvinnorna fick se att
 det var han stod de och visade de är
 bara Boberg de är bara Boberg så hette prästen
 så han hörde det. Men det tyckte han inte
 mycket om. Så när han predikade förhöll
 han dem dit. Han sa bland annat jag tänkte
 när jag hörde att kvinnorna stod och sa
 de bara Boberg jag har vet inte annat än
 Guds ord och säga Eder. Numera är det inte
 brukligt att gå till andra kyrkor än sockenkyrkan.

Det var inte brukligt att pryda kyrkan med blommor eller man kung för i tidens inte ens när det var konfirmation. Innan 1910 och i kyrkoterde Bratts tid och sig man aldrig något utom alla söndagar var lika.

Hur lys anskaffades helt juldagsmorgonen har jag ej tydligt på reda på men koralstavar var det någon som köpte ljusen innan. Här blev återvänds att köpa.

Infall förhållande alltid då kyrkoterbehandling lästes men det är rätt länge sedan denna sed upphörde. Årsmötet bland de unga och utvalde sig var i bänken när prästen läste bönnen och en del gamla minnades brukar det ännu. Det var aldrig brukligt att göra kyrksticket här i kyrkan. Huruvida behöll alltid kyrksticket här i kyrkan men på vägen till och från kyrkan brukade de åkarna.

Stundtider vinderstid ha sylleduker eller sjalar
utstängt i lilla dukarna som de tog av i kyrkan
och lade på bänkskyfflar. Där hade de flera
kvinnor en "utkast" blankvärt bestående av
amrodde salvia eller lavendel ört att kulta på.
Den var nysdelt och Paulus hade hurs de i handen
till och från kyrkan.

Det var även vanligt att kvinnorna hade
kyddarna med sig med sockerbiter, kummin och
brunsvärter m. m. i sin de tygd de närmast
sittande smaka på.

De förmågnaste hade gerna kyddarna av
gammalt silver och den var gerna en gåva av
den blivande mannen. De fattigare hade dock
av mässing. Bänkarna var uppalade på den
tiden. Men började med den andra bänken den
främste satt prästfamiljen och deras piger.
sen flyttade man tre bänkar merat vent utgi

Till man kom till den nedre stenbanken, ren
var det till att börja den främre igen.

Husbondefolk och tjernare följdes åt i kyrkan
och några stövare och intressanter. Det jag aldrig om
När det tyktes för folk sade man att de
trilla ner från predikastolen. När det gjordes
bön för sjuka som det ofta gjordes för i tiden
sade man att det vads för dem.

Det offerades med havgång för längeredan. Det
var en ledning på en lång klapp som
stades in i bänken. Det var kyrkvärdarne som
buro dessa. De började i främsta bänken och
fortsatte till den nedre. Det hollades att
de bar pengarne men det är nog snart minnelse
är ren demis sed upphörde här. Sedan blev
det brukligt att gå fram och offra på ett bord
som stades vid altarmunden. Numera läggs offer-
pengarne i bässar vid utgången ur kyrkan.

Om nattvardsfirande.

Gå till Altars salen där de voro samlade.
Högskädda Klara i svart bonjour och hög
rikhalt. Huvuorna i svarta klädningar och med
vita silkesgalletter på huvudet.

Att festa och lekamtigen bereda sig som det var
i huset brukade de gerna alla. Men en full
sed brukade de då. Men föga bränner med
sig till kyrkan så efter messan talade de sig
i små flockar och drack ur flaskorna så en del
av männen kanna många hem men det är nog en
80 eller 90 år sedan denna sed upphörde.

Påsdagen innan nattvardsgången var det nattvard.
Förhöj efter predikan och efter detta som
brukade vara 1/2 timme eller mer ibland skedd
anberingen till nattvardsgången. Det var då
som sätts framme vid ett bord i köket som hade
denna uppgift.

Förståelse om nattverelsgångar

Vid nattverelsgångarna kom gästerna fram
och redan kvinnorna fram och de göra de ju ännu.
Alla annars stans föls ju man och kvinnan åt
fram. För kring vid 80 år andredes denna sed
Det var i kyrkledande Boströms Tid.

Det var en kvinna som när hon skulle se var
hennes man var föll en kull då hon skulle
gå upp i koret. Det var ju hemmet
förargligt så hon blev så ledsen. Då tyckte
presten synd om henne så på nästa kyrka-
stämma förslag prästen att mannaone skulle
gå först och kvinnorna sedan vilket också
bevillades. Nattverelsgångar var det nog en gång,
manaden. Det kunde aldrig att inga nattverel-
gäster infann sig. Det var tvärtom mer brukligt
då att gå till nattverel ännu. Det kunde vara tre
fyra fyra hängslen karlar och flera många kvinnor
var gång

Kyrkobygget och kyrkans fall.

Den gamla kyrkan här i Thunärd. var så dålig
att man beslutat bygga en ny år 1847. Men bygget
blev menat. Malinckens åtog sig
att bygga den. Bänderna åtog sig att förse
lera och sten och allt syntas gå bra in stas
och fin kyrka skulle det bli. I slutet av
September 1849 var den nya kyrkan färdig och
den 30 september samma år skulle den första
guds tjentens hållas i den nya kyrkan.
Men någon gudstjänst blev det aldrig. Ny men-
menigheten kom sammnan fick de endast se en
mediasad stenlag. Kyrkan hade fallit. Och
i på morgonen kom det starkt för kyrkan
och klyff den så att dens långväggar hade rasat
utåt. Vid kyrkans fall dömdes det som en
jordskärning. Djupt uppstod och kom kyrkans
Tomkvist från jordskärningen. Den av försvunnen

Forträffning om kyrkan i minnes
stad han den och vord sina handlingar. Glogne av
skräck under klagan och jämmer stoda många
kyrkobesökare då de komms fram och finna
se förödelken. Man stod den söndagen i Thiaied
utan någon kyrka för sin guldtynt, den nya
var fallen och den gamla hade man börjat
riva ned. Var man hellre guldtynt den söndagen
har jag ej kunnat på reda på. Man märkte nu
mycket den gamla kyrkan så att den kunde användas
tills man blev färdig med en ny igen. Oisaken
var för den nya kyrkan föll i minnes var
kyrkebyggnaden för man började med att riva
med kegel medert och redas med gräcken avengas
det var nog den som krassa kegel så kyrkan
föll. Det var ett värt slag för församlingen vägen
insättning av ministeren fukt de inte ty man
hade skundat sig att överlata sina ^{egendomar} i andra

Porträttering om Myrköns

händelser och borgsmännen och kräglat sig
ifran borgsmänsförbindelsen, och med att seke till
sina namnteckningar, så församlingens fick nu
börja att bygga en ny kyrka som blev färdig
1852.

Kyrbokherde Bostrom

11.

Bostrom var en uttill prest och en utmärkt
predikant. Hur länge han var prest här
kan jag inte för reda på.

Men på hans tid fanns i socknen en klak
gumma Tälaka Gline kallades han som utspredde
sina troallkonster. Men i flöde är vi inte
presten om det ingen sakt det för honom.
Men så av en händelse fick han reda på
det. Han kallade henne till sig och förhåll
hennes det orätta i utövande av ett så synligt
arbete. Men han blev arg och hotade presten
med de orden. Så jag inte utöva min konst
så blir jag tvungen till att resa till Amerika.
Det hennes man ut ät förut "Ja" skall inte
kyrbokherren bli prest i. Thueel länge till.
Och efter såkte han ett annat pastorat till
Höinge så troade en det viktigt folk att

att det var i Klaka Thina som gjort så man fick
flytta. Orsaken var för man flyttade var att man
hade några barn som skulle börja skolan,
skolan der det blev mestadert ett underhåll
och och behåfvel derför att partiet der man
fick bättre lön än det då fattiga Thina
kunde ge.